

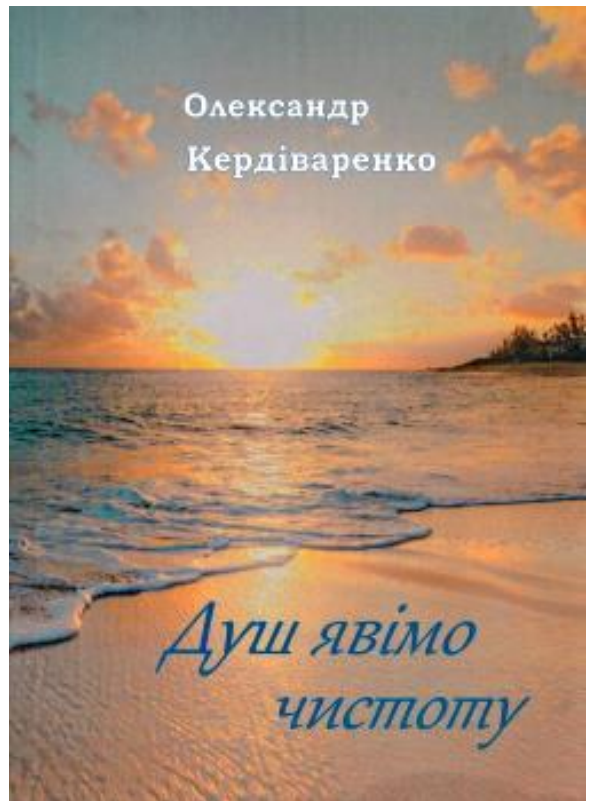
ПИСЬМЕННИК ЖИТИМЕ У КНИГАХ

Олександр Кердіваренко народився 28 червня 1937 року в селі Станкувате Вільшанського району Кіровоградської області. Закінчив філологічний факультет Кіровоградського державного педагогічного інституту ім. О. Пушкіна (тепер – університет імені В. Винниченка). Працював шкільним учителем, а найдовше – на партійній і журналістській роботі, був головним редактором обласної газети «Кіровоградська правда».

Поет, прозаїк, гуморист, публіцист.

Автор книг «Візит до президента» (2005), «Відпочинок з бараном» (2006), «Дні білих камінців» (2007), «Село – мій ревний біль» (2007), «...А жито половіло» (2007), «Йдучи в незвідані краї» (2008), «Дірка в космоплані» (2010), «Самі собі в своїй господі» (2011), «Намисто долі» (2011), «Ключі від раю» (2017), «У часі і поза часом» (2018).

Заслужений журналіст України (1997). Лауреат літературних премій: обласної імені Євгена Маланюка за книгу публіцистики «Село – мій ревний біль» (2010) та міської імені Арсенія Тарковського за збірку «Ключі від раю» (2018). Переможець Всеукраїнського конкурсу регіональних засобів масової інформації «Економіка очима журналіста» з врученням медалі «Нестор-літописець» (2001). Отримав нагороду Національної спілки письменників України – медаль «Почесна відзнака» (2012).

В кінці поминок - подарунок від покійного. Як це? Таке було зі мною вже вдруге. Колись син заслуженого лікаря України Валентина Костянтиновича Холявка – Віктор прийшов до мене і попросив: «Давайте в пам'ять про батька, який писав вірші, а Ви їх редагували і передмову давали, створимо за три дні посмертну книгу, щоб на поминках подарувати його колегам-лікарям...». Ми зробили це з видавцем і меценатом Віктором

Лисенком, якому колись в результаті восьмигодинної операції хірург Холявко врятував життя.

...Травень цього року для письменників і журналістів Кіровоградщини був печальний. На початку місяця похоронили дружину Кердіваренка – Валентину Михайлівну, а через 12 днів і його – Олександра Федоровича, який, лежачи в лікарні без свідомості, так і не дізнався, що осиротів удруге – після раніш втраченого сина...

Олена – донька-філолог хоронила батька-філолога напередодні дня філолога... А на поминках повторилась згадана ситуація – присутнім було подаровано останню книгу письменника «Душ явімо чистоту». Дочка нам перший вірш прочитала «Про себе – головне» (2007):

ПРО СЕБЕ – ГОЛОВНЕ

Мені, скажу, ще не набридло жить,
Хоч і всього зазнав доволі.
Я за щасливих не стомивсь радіть,
Й мені болять чужії болі.

Мені ще хочеться ламати зло,
Наруги над людьми спинити
І всіх, кому в житті не повезло,
Душі теплом своїм зігріти.

Я хочу, щоби скрізь цвіла краса,
Краса душі, жадань і діла,
І щоб над нами мирні небеса
Весняно завжди голубіли.

Розкрила її в той же день і саме на сторінці із пародією на мій вірш «Безсонна загадка любові (переклад з солов'їної)», яку О. Кердіваренко назвав «Де подівся напівцмок?», давши відповідь на мій запит: «Де він, твій несподіваний дарунок – ледь шепелявий напівпоцілунок, у кого на щоці чи на руці?». Це був веселий привіт від Олександра Федоровича з потойбіччя, куди він пішов, зарані написавши «кон'юнктурний» роман «Ключі від раю». Тож поминальна моя промова була оптимістичною: нам, наступникам, перспектива тогосвітнього комфорту забезпечена, адже там – своя людина з ключами від раю...

Ось він – цей «привіт».

ДЕ ПОДІВСЯ НАПІВЦМОК?

*Де він, твій несподіваний дарунок –
Ледь шепелявий напівпоцілунок,
У кого на щоці чи на руці?
Безсонна загадка любові (переклад з солов'їної).
Антоніна Корінь.*

Завдав же, любий, ти мені мороки
(А щоб ти жив-здоров був ще сто років)
Своїм тим несподіваним дарунком –
Ледь шепелявим напівпоцілунком!

Куди ж подівся він? Хтось, може, вкрав?
Вже краще б ти мене не цілував!
Тепер гадай, на кому він, твій напівцмок,
Ходи і зиркай на усіх жінок,
Чи не прилип на ручці чи на щічці,
На дівчині чи на солідній тітці,
Чи десь іще, куди й не зазирнуть...
Тож прислухаюсь, чи бува не чуть
Твого напівпоцілунку шепеляння.
Знайду – плекай не кращі сподівання!

... На титулі книги «Душ явімо чистоту» – схожий на експромт підзаголовок: «Зібрані і відібрані поетичні твори – вірші, пісні, байки, балади, літературні пародії, ліричне і гумористичне, переклади». Книжка обсягом 176 сторінок народилась минулого року в Кропивницькому (інших видавничих даних на самвидаві нема). На обкладинці – море, якому О. Кердіваренко подарував молодість під час служби на флоті. До речі, форма моряка зіграла важливу роль у знайомстві з юною Валею, яка на все життя стала вірним другом, дружиною, народила йому сина і дочку... У кінці збірки вміщено родинні фото.

Тепер уперше познайомилась я з авторськими перекладами і переспівами з давньоримської та з російської (адже закінчив О. Кердіваренко російське відділення філфаку) віршів відомих поетів М. Некрасова, М. Лермонтова, А. Ахматової, М. Гумільова, А. Тарковського, а також багатьох відомих і невідомих (мені) сучасників. Повеселили симпатичні й свіжі «смішинки» в розділі «Гумор і сатира», так само порадували байки, у т.ч. і створені за мотивами Г. Сковороди.

Серед найсильніших розділів, на мій погляд, «Балади», де яскраво виражений хист журналіста й публіциста, який все життя глибоко осмислював суспільні події. Подивували, порадували і запечалили ніжні пісенні тексти. Чому ж автор не являв їх на люди?! Наші композитори давно б дали їм друге життя. Тепер зроблять це посмертно.

Спасибі колегам – Василю Бондарю і Антоніні Царук за дві передмови, які, виявилось, були останніми для автора.

Чимало в книзі і щирого патріотизму, і саркастичної оцінки сучасності. Довго озиватимуться в наших душах його болі: «Народе мій – моя печальна Україно, душа всіма твоїми болями щемить...».

...Коли ми хоронили колегу, як у його вірші – бузок всміхався навколо і ніби звучало одне з його освідчень: «А я б хотів знов закохатись, та вже закоханий давно...».

А. Царук відзначає багатогранність таланту автора, читабельність його книг. Творам були притаманні «...філософські глибини аналізу першопричин особистісних і суспільних проблем», любов до українського села, народний гумор. Я повністю згодна з цим висновком, адже задовго до того, як наш земляк почав друкувати свої книги, захоплювалась його яскравою публіцистикою в «Кіровоградській правді», де не раз відвідувала зі своїми опусами його кабінет редактора. Мене завжди зворушували і розчулювали сільські репортажі Кердіваренка-журналіста, досі зберігаю окремі статті на вічні теми, в яких порушені проблеми, що не одному поколінню вирішувати...

Василь Бондар написав про його роман «Ключі від раю»: «Добра книга від доброго серця». Але так можна характеризувати кожен з книг Олександра Федоровича. Як і «Душ явімо чистоту», прочитану мною після смерті автора. Бо «по усіх творах Олександра Кердіваренка зримо й незримо розлита доброта – визначальна риса його серця». Вірю, вона довго буде жити і наснажувати читачів, даруючи ключі спершу від земного раю.

Антоніна Корінь, науковиця
літературно-меморіального
музею І. К. Карпенка-Карого
міста Кропивницького

Опубліковано:
газета «Народне слово», 08.07.2021